

การนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์***ศิริรัตน์ ทับเจริญ******อาจารย์ ดร.พรเทพ ฐิเณน*******บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) นำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานครูและลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 186 คน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการสูงสุด ในด้านการบริหารงานวิชาการ และมีความต้องการต่ำสุดในด้านการบริหารทั่วไป

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 16 ข้อ ด้านการบริหารบุคคล จำนวน 12 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 12 ข้อ และด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 12 ข้อ โดยแนวทางทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การบริหารการศึกษา, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การศึกษาเทศบาลนครนครสวรรค์

*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2554

** นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ (ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

The Proposed Guidelines for Participatory Administration of School

Under the Nakhon Sawan Municipality

Sirirat Thubcharoen

Lecture Dr. Pornthep Rupan

Abstract

The purposes of this study were to study the need for, and propose guidelines, for participative administration of schools in the Nakhon Sawan municipality.

The research consisted of two categories. The first was to study the need for participative administration of schools. The participants in the study were 186 teachers and school staff employed in schools during the 2009 academic year. A 5-point rating scale questionnaire was completed by the participants and the information gathered was then analyzed. The second category in the study was focused on delivering proposed guidelines for participative administration of schools in the Nakhon Sawan municipality. The guidelines were based upon the information gathered in the questionnaire delivered to the 186 participants.

The research results were:

1. The need for participative administration of schools was at a high level of desirability. The need for an academic administration was also at a high level of desirability. The need for a general administration was at a low level of desirability.

2. The guidelines for participative administration were broken up into four categories. The first pertained to academic administration and guidelines and consisted of 16 articles; the second pertained to personnel administration and consisted of 12 articles; the third pertained to budget management and consisted of 12 articles; and the fourth pertained to general admission and consisted of 12 articles. The guidelines created were reported by users to be satisfactory in operation.

Keywords: education administration, participative administration, school under the Nakhon Sawan Municipality

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดของการแก้ปัญหาและเป็นหนทางพัฒนาคุณภาพคน โดยเฉพาะในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ หน่วยงานบริหารการศึกษาจะต้องร่วมมือร่วมใจกัน ในการระดมการมีส่วนร่วมจากสถานศึกษา วัด โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน จัดทำเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านการเรียนการสอน หน่วยงานการศึกษาควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ปกครองให้เข้ามาทำหน้าที่หรือมีบทบาทในการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ โดยเข้ามาเป็น “หุ้นส่วน” ของการจัดการศึกษา เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ประเพณีวัฒนธรรม ทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงจากภาวะดังกล่าว ได้เกิดปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย (ฐพงศ์ ปัญญะวัต. 2541: 1) ดังนั้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันจึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมาก ที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสายผู้สอน จำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญ และมีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2547: 14)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้นำแนวนโยบายพื้นฐานดังกล่าวมาแสดงเป็นเจตนารมณ์และแนวทางที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 8 การจัดการศึกษาโดยยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบุคลากรในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และมาตรา 39 ว่าด้วยการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สุชาติ จักรพิสุทธิ์. 2551: 3)

เทศบาลนครนครสวรรค์เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนและมีการกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 และทิศทางการจัดการศึกษาท้องถิ่น จึงได้มุ่งเน้นการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเทศบาลนครนครสวรรค์ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของเทศบาลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับการประเมิน

คุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (เทศบาลนครนครสวรรค์. 2550: 20)

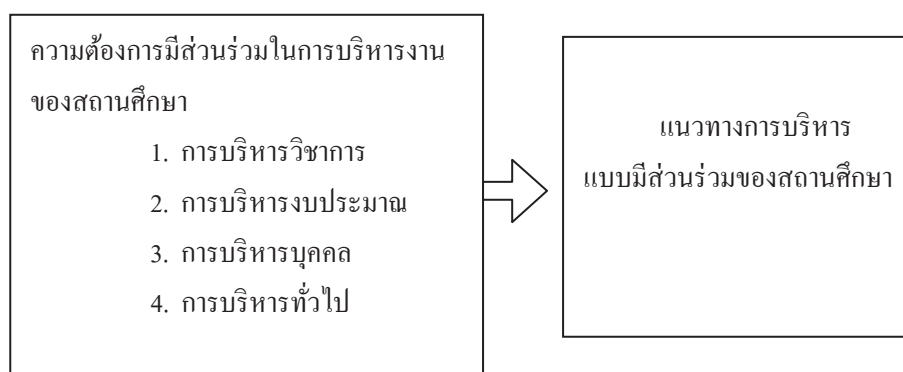
การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ การวัดผลและประเมินผล ทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัย มีความสนใจที่จะทำการวิจัยการนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ ให้มีประสิทธิภาพและเป็นบันไดไปสู่การพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยซึ่งประกอบด้วยความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาและแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ดังภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความต้องการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 341 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 186 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2.1 ประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการประยุกต์ใช้วิธีการสุ่มแบบสโนว์บอล (Snow ball)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภทคือ แบบสอบถามความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู และแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

1. แบบสอบถามความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ประการ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ความต้องการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ตามภารกิจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ จำนวน 15 ข้อ การบริหารงบประมาณ จำนวน 14 ข้อ การบริหารงานบุคคล จำนวน 13 ข้อ และการบริหารทั่วไป จำนวน 12 ข้อ แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม

1. ศึกษาจากเอกสาร วารสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือ ในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและการวัดผลประเมินผล

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความต้องการการบริหารสถานศึกษา ในด้านการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการวัดผลประเมินผล ทั้ง 4 ประการ คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษาจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามแต่ละข้อ

4. ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of item objective congruence) ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. นำร่างแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนเทศบาลวัดวนาถรรพต สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครสวรรค์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามและค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยง 0.98

2. แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู ตามภารกิจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

2. กำหนดเป็นกรอบความคิดในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

3. จัดทำร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบความเหมาะสมก่อนนำไปใช้

5. นำแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 21 คน ตรวจสอบอีกครั้งเพื่อนำเสนอเป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมด้วยแบบสอบถามความต้องการไปเก็บข้อมูลกับครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลกลับโดยวิธีเดียวกันได้รับแบบสอบถามคืน 186 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. จัดทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญพร้อมด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยตนเอง และเก็บข้อมูลกลับโดยวิธีเดียวกัน ได้รับแบบสอบถามคืน 21 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครู โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ ด้วยค่าสถิติ $\bar{X}$, S.D. นำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ ตามขอบข่ายภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป พบว่าความต้องการสูงสุดได้แก่ ความต้องการบริหารงานวิชาการ และความต้องการต่ำสุดได้แก่ ความต้องการบริหารทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของแต่ละด้านปรากฏผล ดังนี้

1.1 การบริหารงานวิชาการ ครูมีความต้องการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ การสนับสนุน การจัดหาสื่อการเรียนการ

1.2 การบริหารงบประมาณ ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน

1.3 การบริหารงานบุคคล ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมการจัดสวัสดิการและเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา

1.4 การบริหารทั่วไป ความต้องการสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์ที่เหมาะสมประกอบด้วย

2.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครู และเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน และสถานศึกษากำหนดให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารที่มีความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน

2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดสวัสดิการและเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะในการทำงาน และสถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากรในสถานศึกษา

2.4 ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และสถานศึกษาแต่งตั้งให้ครูมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. จากการค้นพบความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ ความต้องการในการสนับสนุนการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) ได้กล่าวถึงการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอนหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ การจัดหาไว้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอนหลักสูตรใหม่ย่อมต้องการสิ่งใหม่ ๆ การจัดหาไว้พร้อมเกี่ยวกับสื่อการสอน เช่น แผ่นใส เทป ตลอดจนอุปกรณ์ในการใช้สื่อจึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสภาพของสถานศึกษา เช่น ห้องที่จะใช้สื่อความสามารถของครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ ช่างเทคนิคที่จะช่วยบริการการใช้สื่อด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้กล่าวถึง สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ดังนั้นจึงสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการ ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม การจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา และสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

2. จากการค้นพบความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ในการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารตามความจำเป็นแก่ครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญมี เณรชอด (2530) ได้กล่าวถึง คู่มือครู และเอกสารประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอ ซึ่งอาจมีผลมาจากผู้บริหารมิได้จัดหาคู่มือ และเอกสารประกอบหลักสูตรมาให้ครู สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

3. จากการค้นพบความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา ในการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ การส่งเสริมการจัดสวัสดิการและเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย หิรัญโต (2531) ได้กล่าวถึง การจัดสวัสดิการให้แก่ข้าราชการหรือคนงานจึงมีความจำเป็น และถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะรักษาคณติให้ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนาน ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกัญญา สาทร (2517) ได้กล่าวถึงการจัดสวัสดิการมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดีภายในองค์กร เพื่อเพิ่มผลผลิตที่ได้รับจากคนงาน ทำให้คนงานมีความจงรักภักดี และมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

4. จากการค้นพบความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูในสถานศึกษา ในการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการสูงสุดได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล ไกรวานิช (2544) พบว่าการวางแผนโครงการบริหารโรงเรียน ควรมีกรรมการครูร่วมกันวางแผนด้านนโยบาย กระบวนการ และการประเมินผล รวมทั้งการประสานงานด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทับทิมกวีวัฒน์ (2545) พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน การทำแผนปฏิบัติการประจำปี การวางแผนการใช้ทรัพยากรของโรงเรียน การสร้างวิสัยทัศน์ให้กับโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพของโรงเรียน และการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการสนับสนุน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการสนับสนุน ให้ครูมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดสวัสดิการและเสริมสร้างกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา
3. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการสนับสนุน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารตามความจำเป็นแก่ครู และนักเรียน

4. สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนการสนับสนุน ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาด้านการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรของสถานศึกษา
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์หนังสือเรียน คู่มือครูและเอกสารตามความจำเป็นแก่ครู และนักเรียน

รายการอ้างอิง

- ทับทิม กวีวัฒน์. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. (การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลนครนครสวรรค์. (2550). ที่ระลึกพิธีเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา.
นครสวรรค์: โรงพิมพ์นิวเสรินคร.
- บุญมี เฌรยอด. (2530). หลักการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. เอกสารการอบรมสัมมนา
ผู้บริหารโรงเรียนระดับสูง รุ่นที่ 11. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม.
- ภิญโญ สาร. (2517). การบริหารบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2534). การบริหารงานวิชาการชุดฝึกอบรม ด้วยตนเอง
เล่ม 4. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). แผนการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: กุรุสภา.
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. (2551). ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
[http:// www.thaiknowledge.org/boardshcw.php?brd_id=640](http://www.thaiknowledge.org/boardshcw.php?brd_id=640) (5 กรกฎาคม 2551).
- สุรพล ไกรวานิช. (2544). การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาของกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทัย หิรัญโต. (2531). หลักการบริหารบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.